

Кондрич В. В.

студент 2-го курсу магістратури факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДОБІР КАДРІВ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Для того, щоб Державне бюро розслідувань ефективно, чітко та якісно виконувало його місію — встановлення справедливості у суспільстві шляхом незалежного та всебічного розслідування злочинів задля притягнення винних до відповідальності, незважаючи на їхні посади, зв'язки та ресурси, — необхідно, щоб у його лавах були лише висококваліфіковані кадри. У цьому органі повинні працювати люди, які не просто знатимуть свою роботу, а здійснюватимуть її з ентузіазмом фанатика, для якого забезпечення панування права та закону в суспільстві — це основна ціль в житті.

До кадрів ДБР (далі по тексту — ДБР, Бюро) слід віднести: директора ДБР, його першого заступника та заступника, Директорів територіальних органів, керівників підрозділів центрального апарату ДБР, а також інших працівників ДБР.

Директор ДБР призначається на посаду Президентом України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до подання Конкурсної комісії; перший заступник директора ДБР та заступник директора ДБР призначаються на посаду та звільняються з посади директором ДБР за поданням Конкурсної комісії (1. Місія та цінності [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://dbr.gov.ua/misia-ta-cinnosti>).

До складу Конкурсної комісії входять: 1) три особи, визначені Президентом України; 2) три особи, визначені Верховною Радою України за поданням комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать організація та діяльність органів досудового розслідування; 3) три особи, визначені Кабінетом Міністрів України.

Директори територіальних органів, керівники підрозділів центрального апарату ДБР призначаються на посаду та звільняються з посади директором ДБР за поданням Конкурсної комісії (Про затвердження кваліфікаційних вимог та критеріїв професійної придатності для зайняття посад директорів територіальних органів, керівників підрозділів центрального апарату, окремих працівників підрозділу внутрішнього контролю Державного бюро розслідувань та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державного бюро розслідувань: наказ Державного бюро розслідувань від 26.02.2018 № 19 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/Nakaz19.pdf>).

Щодо інших працівників ДБР, до яких належать особи рядового і начальницького складу, державні службовці, працівники, які уклали трудовий договір із ДБР, то на службу до ДБР приймаються на конкурсній основі в добровільному порядку (за контрактом) громадяни України, які спроможні за своїми особистими, діловими та моральними якостями, віком, освітнім і професійним рівнем та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки.

Кваліфікаційні вимоги та критерії професійної придатності для зайняття посад у цих підрозділах затверджуються директором ДБР. Призначення на посади здійснюється за результатами відкритого конкурсу, що проводиться в порядку, визначеному директором ДБР на основі Типового порядку проведення відкритого конкурсу, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Конкурс на зайняття посад в Бюро проводить конкурсна комісія (далі по тексті — Комісія). Для проведення конкурсу на зайняття посад в Бюро директор Бюро утворює Комісію, затверджує її персональний склад. Комісія утворюється у складі п'яти осіб, з яких не менше трьох є представниками Бюро (Особова картка державного службовця [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/60/f473028n263.doc>).

Рішення про оголошення конкурсу, найменування та кількість посад, на які проводиться конкурс, приймає директор Бюро.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі повинні подати до Комісії доволі широкий перелік документів: 1) заяву про участь у конкурсі; 2) автобіографію; 3) копію паспорта громадянина України; 4) копію документа про вищу освіту з додатками; 5) копію трудової книжки; 6) копію реєстраційної картки платника податків; 7) заповнені власноруч особову картку (для участі у конкурсі на посаду державного службовця та/або працівника за трудовим договором), або особовий листок з обліку кадрів (для участі у конкурсі на посаду особи рядового і начальницького складу); 8) фотокартку розміром 4 x 6 см; 9) копію посвідчення атестації щодо вільного володіння державною мовою; 10) письмову заяву, в якій особа повідомляє, що до неї не застосовуються заборони, визначені Законом України «Про очищення влади», і надає згоду на проходження перевірки та оприлюднення відомостей стосовно неї; 11) заяву, якою кандидат надає згоду на проведення спеціальної перевірки, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», як кандидата на посаду; 12) медичну довідку про проходження обов'язкового попереднього та періодичних психіатричних оглядів за формою № 122—2/о; 13) сертифікат про проходження профілактичного наркологічного обліку за формою № 140/о; 14) довідку про відсутність (наявність) судимості; 15) копію військового квитка (за наявності); 16) довідку про допуск до держав-

ної таємниці (за наявності); 17) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за рік, що передує року, у якому було оприлюднено оголошення про конкурс (Заява на проведення перевірки, що передбачена Законом України «Про очищення влади» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/60/f473028n265.doc>).

Комісія перевіряє подані документи на відповідність їх вимогам у триденний строк з дня їх надходження. Про результати проведеної перевірки кандидати інформуються в письмовому вигляді протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення. Список кандидатів, допущених до проходження кваліфікаційного іспиту, оприлюднюється на офіційному веб-сайті Бюро протягом трьох робочих днів з дня прийняття Комісією рішення щодо допущення кандидатів до проходження кваліфікаційного іспиту.

Наступним етапом добору на службу в ДБР є кваліфікаційний іспит. Інформація про час і місце проведення кваліфікаційного іспиту оприлюднюється на офіційному веб-сайті Бюро не пізніше ніж за три робочі дні до початку його проведення. Кваліфікаційний іспит передбачає надання кандидатами відповідей на тестові питання щодо знання законодавства України, а також завдання практичного характеру. Тестування на знання законодавства передбачає надання кандидатами відповідей на блок тестових завдань, що складається зі 100 питань. Перелік тестових питань для кваліфікаційного іспиту розміщується на офіційному веб-сайті Бюро не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати проведення тестування. Варіанти відповідей на тестові питання оприлюдненню не підлягають. Кандидати, які за результатами тестування на знання законодавства України отримали прохідний бал, допускаються до виконання завдань практичного характеру. Завдання практичного характеру передбачають надання кандидатом відповідей на питання з метою об'єктивного з'ясування спроможності кандидата використовувати свої знання та досвід під час виконання службових обов'язків відповідно до посади, на яку він претендує. Опис завдань практичного характеру для кваліфікаційного іспиту розміщується на офіційному веб-сайті Бюро не менш як за 10 календарних днів до дати виконання завдань практичного характеру (Про затвердження Порядку проведення конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань: Наказ, Порядок, Заява [...] від 14.02.2018 № 13 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0176-18#n251>). Завдання практичного характеру передбачає виконання кандидатом п'яти ситуативних завдань, на які необхідно надати правильні письмові відповіді, і триває 120 хвилин. Кандидат має право закінчити виконання практичного завдання достроково. За результатами кваліфікаційного

іспиту шляхом підсумовування балів за тестові питання та завдання практичного характеру Комісія виставляє загальний бал, який фіксується у протоколі засідання Комісії.

Кандидати, які за результатами складення кваліфікаційного іспиту отримали прохідний бал, допускаються до наступного етапу конкурсу — співбесіди.

Співбесіда проводиться з метою оцінки відповідності професійної придатності кандидата встановленим вимогам. Проведення співбесіди фіксується за допомогою відео- та аудіо-технічних засобів, про що кандидати обов'язково інформуються до початку її проведення.

Варто додати, що особа, яка претендує на зайняття посади в Бюро, проходить психофізіологічне дослідження із застосуванням поліграфа.

Для визначення переможців конкурсу Комісія формує загальний рейтинг кандидатів шляхом підсумовування балів, отриманих кандидатами за результатами кваліфікаційного іспиту та співбесіди.

Призначення переможця конкурсу на відповідну посаду в Бюро відбувається за погодженням із заступниками директора Бюро, що здійснюється не пізніше наступного робочого дня за днем подання Комісією рекомендації директору Бюро про призначення переможця конкурсу на посаду (Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19>).

Цікавим є і той факт, що директор Бюро за результатами розгляду рекомендацій Комісії вирішує питання про призначення (відмову у призначенні) особи на посаду. Директор Бюро відмовляє у призначенні переможця конкурсу на відповідну посаду в Бюро з підстав виявлення (встановлення) обставин, передбачених законодавством України, які унеможливають зайняття кандидатом відповідної посади у Бюро. Кандидат на посаду у Бюро, який пройшов всі етапи конкурсу, але не був рекомендований рішенням Комісії для призначення на цю посаду, може бути призначений Директором Бюро на іншу посаду за умови відповідності кваліфікаційним вимогам та критеріям придатності щодо цієї посади.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**.